

Mennyi házbért kell fizetni augusztus elsején?

Szeged, július 30. (Saját tudósítónktól.) Jelentette a Szeged, hogy a kormány az aranykorona szorzószámát augusztus hónapra 17.000 koronában állapította meg. Ezen az alapon kell természetesen azokat a házbéreket is fizetni, amelyeket a kormány legutóbbi lakásrendelete aranykoronában jelöl meg. A Szeged-nek most módjában van olyan táblázat

okat közölni, amelyek teljes pontossággal felsorolják az augusztus elsején esedékes lakás, illetve üzletbéreket, mint azt a lakásrendelet előírja. Augusztus 1-én ugyanis az 1917. évi házbérek aranyparitásának tíz százalékát kell fizetni a lakások után, az üzletek után pedig 26 százalékot. A közüzemi pótlék a lakásoknál öt százalékot, a

boltoknál négy százalékot tesz ki.

Az augusztusi lakbérek egyébként 50—100 százalékkal magasabbak a májusi béreknél. Például egy olyan lakásért, amelyért 1917-ben évi 800 koronát kellett fizetni, májusban a lakbér 440.000 koronát tett ki, most pedig 669.750 koronát tesz ki, úgy hogy ez 52 százalékkal magasabb, mint májusban. A szakértő által összeállított pontos táblázatok egyébként a következők:

I. táblázat

azon lakások béréről, amelyekbe a vízvezeték és csatornázás be van vezetve.

1917. évi alapbér	Tiszta lakbér	Üzemi pótlék	Kincstári részesedés	Fizetendő összesen	Azon lakásoknál, ahol ház- mesterdíj szedhető, a tiszta lakbér 2%-a	Együtt
egész	negyed	az alapbérnek 10	5	a tiszta lakbér 25%-a		
év	százaléka 17000 K-ás szorzószámmal					
60	15	25500	12750	6375	44625	510
80	20	34000	17000	8500	59500	680
100	25	42500	21250	10625	74375	850
120	30	51000	25500	12750	89250	1020
200	50	85000	42500	21250	148750	1700
240	60	102000	51000	25500	178500	2040
300	75	127500	63750	31875	223125	2550
360	90	153000	76500	38250	267750	3060
400	100	170000	85000	42500	297500	3400
480	120	204000	102000	51000	357000	4080
500	125	212500	106250	53125	371875	4250
600	150	255000	127500	63750	446250	5100
700	175	297500	148750	74375	520625	5950
720	180	306000	153000	76500	535500	6120
800	200	340000	170000	85000	595000	6800
900	225	382500	191250	95625	669375	7650
1000	250	425000	212500	106250	743750	8500
1200	300	510000	255000	127500	892500	10200
1400	350	595000	297500	148750	1041250	11900
1600	400	680000	340000	170000	1190000	13600

Felemelt bérek.

Az új lakbérekről nem kell újból kiértékelni a bérleket, mert azok azon aranykoronás alapon fizetendők, amely alap a májusi bérmegállapítás alkalmával a bérlelővel közöltetik. Ha a bérlelő nem fogadta el a bérmegállapítást és azt kellő időben közölte a háztulajdonossal, vagy megbízottjával, az esetben, ha a tulajdonos által követelt házbér magasabb volt, mint az 1917-es bér szerinti bér, akkor a bérlelő csak az 1917-es bérek alapján tartozik fizetni, feltéve természetesen, hogy a bíróság még nem döntött az ügyben. Ha ellenben a tulajdonos nem kér magasabb bért, mint amennyi az 1917-es alapon járna és a bérlelő ezt hajlandó

bármely okból elismerni, a bírósági döntésig a lakó tartozik a követelt bért megfizetni.

Bérfizetés ideje.

A bérfizetés az eddig érvényben levő rendelkezés szerint ezúttal augusztus 5-ig bezárólag eszközlendő. Meglehet, hogy a népjóléti miniszter a bérmelés magasságára és a nehéz viszonyokra való tekintettel ezen határidőt általánosságban, vagy egyes kategóriákra nézve kitolja. Ha azonban nem jön erre nézve külön intézkedés, az esetben az augusztus hó 5-iki határidő lesz kötelező.

Üzemi pótlék és házhasszonrészesedés.

A közüzemi pótlékot és kincstári haszonrésze-

II. táblázat

oly üzleti-, műhely-, raktári- és más, nem lakás céljaira szolgáló helyiségek után, melyek vízvezetékkel és csatornázással ellátott házakban vannak.

1917. évi alapbér	Tiszta bér	Üzemi pótlék	Kincstári részesedés a tiszta bér 25%-a	Fizetendő összesen	Azon há- zaknál, ahol ház- mesterdíj szedhető, a tiszta bér 2%-a	Együtt
egész	negyed	az alapbérnek 26	4	a tiszta bér 25%-a		
év	százaléka 1700 K-ás szorzószámmal					
100	25	110500	17000	27625	155125	2210
120	30	132600	20400	33150	186150	2652
200	50	221000	34000	55250	310250	4420
240	60	265200	40800	66300	372300	5304
300	75	331500	51000	82875	465375	6630
360	90	397800	61200	99450	558450	7956
400	100	442000	68000	110500	620500	8340
480	120	530400	81600	132600	744600	10608
500	125	552500	85000	138125	775625	11050
600	150	663000	102000	165750	930750	13260
700	175	773500	119000	193375	1085875	15470
720	180	795600	122400	198900	1116900	15912
800	200	884000	136000	221000	1241000	17680
900	225	994500	153000	248625	1396125	19890
1000	250	1105000	170000	276250	1551250	22100
1200	300	1326000	204000	331500	1861500	26520
1400	350	1547000	238000	386750	2171750	30940
1500	375	1657500	255000	414375	2326875	33150
1600	400	1768000	272000	442000	2482000	35360
1800	450	1989000	306000	497250	2792250	39780
2000	500	2210000	340000	552500	3102500	44200
2400	600	2652000	408000	663000	3723000	53040
3000	750	3315000	510000	828750	4653750	66300
3600	900	3978000	612000	994500	5584500	79560
4000	1000	4420000	680000	1105000	6205000	88400

sedést a bérlelő a bérrel együtt a háztulajdonosnak, vagy megbízottjának tartoznak megfizetni, aki viszont augusztus közepéig tartozik a víz-, szemét-, kéményseprési stb. díjakat, kincstári részesedést az illetékes helyeken befizetni.

A táblázat szerinti közüzemi pótlékokon felül egyetlen bérlelő sem köteles semmi más szolgáltatásért járulékot fizetni. Tehát nem kötelesek a bérlelők fizetni sem lépcső- és kapulátvilágítást, sem szemétpénzt, sem kéményseprést, sem egyéb ilyen szokásos (pl. a többiek között klotizisztitási díjat sem) fizetni. A lakbér szabályzat csupán a házmester, lifthasználat, porszívó, központi fűtés díjait engedi meg felszámítani.

MŰVÉSZEK SZEGEDEN

SZENES FÜLÖP.

München, Páris, London, Velence és Róma után most két nap óta itt van Szegeden. A klasszikus, az akadémista piktúra csúcának fejedelmi piktora, a plain air képek csodálatos mestere. Itt van Szenes Fülöp két nap óta Szegeden, aki Benczur Gyula mellett dolgozott a mesterek atellierjeiben és aki München, Páris és Benczur Gyula után Nagyváradra ment Hollósy Simonhoz — tanulni. A Sámson és Delila és a többi párisi kép, mint az akadémista, merev-pátoszos piktúra markáns alkotása díjat, arany medallionokat nyert és bekerültek a múzeumok falaira — és a ragyogó nagybányai, aranyos, napfényes képek ott díszlegnek a múzeumok roppant falain Szinyei Merse vásznai mellett... És néhány ragyogó portrét: ez mindmind Szenes Fülöp, aki a kilencvenes években háromszáz mester-tanítvány közül az arany medallionát vitte el a forradalmak városában.

A hotelben ülök szemben vele. Amint a régi multat mondja, egy egész nagy darab magyar küzdelem, magyar kultúra jön lassan közénk. Egy regény ez, amelyet csak piktórról lehet írni, művészről, Lionardo da Vinciről és Michel Angeloról.

Műépítészek indultam — mondja — már tanulóéveimben, azonban a mértani és számtani rideg törvények és formák iránt érzett averzióm már akkor kezdett mutatkozni. Tizenhétéves koromban egy műépítészeti irodában fényes alkalmazást nyertem, de a szabad művészetek iránti hajlamom és lelkesedésem oly erősen jelentkezett, hogy ennél a munkánál csak fél napot tudtam eltölteni a geometriai formák labirintusában és főnökömnek bejelentettem, hogy egész napot irodájában nem bírok ki, megelégedtem fizetésem felével és a nap másik felében a festészeti akadémiára csavarogtam be.

Ekkor még nem is tudtam, hogy valóban művész lesz belőlem. Az első évben azután kedves druszámmal: László Fülöppel együtt az akadémia

első díját nyertük el. És három éven át ismétlődött meg... Ez volt annak az eredménye, hogy az istenáldotta nagy mesterek: Lotz Károly és Székely Bertalan mellett tanulhattam.

Már ekkor igen sokat sürgölődtem egy lányos házban és szüleim itt akartak megfogni, hogy „rendes és tisztességes” polgári pályára lépjek. „Főközt” alá is kerültem egészen fiatalon, azzal az elhatározással, hogy „tisztességes polgár” leszek és egy technikai irodát nyitok. Nászutam alatt össze is vásároltam különböző gépeket, valamint a Bazilika körül ki is béreltem egy földszintes helyiséget irodám számára. De miután ez augusztusban volt és a helyiségre csak novemberben költözhettem be, időmet nem akartam elfecsérelni és így elmentem időt tölteni az — akadémia. Itt azonban elragadt az ár...

Már az első napokban kaptam megrendeléseket, portrékat, igaz, hogy olcsó dotációval... De azt gondoltam büszkeségemben, hogy majd csak megélek én feleségemmel a piktúrából is. Veszni hagytam a gépeket, a foglalt és ismét beköltöztem az akadémia. A fűszerkereskedőnk volt az első portrét-megrendelőm, aki a honoráriumot még egy süveg cukorral töltötte meg.

Aztán küzdelmes évek jöttek. Jélkor egyik kezemmel a bölcsőt ringattam, a másikkal pedig rajzoltam. A Belvárosban ott van Budapesten a Magyar Királyi gyógyszerár, annak a címtábláját én festettem. A gyógyszerész most a szalonjába helyezte át az egykori címtáblát...

Most, ahogy a mult mindinkább közénk jön, egy kedves epizód is szóba kerül.

A régi akadémia, az emeleten mi dolgoztunk festők, lent pedig a zeneakadémia volt. A heti házi hangversenyekre természetesen mi is lejártunk és ott, míg Hubay Jenő dirigált, én le-rajzoltam Hubay gyönyörű hullámshajú fejét. Egyszer csak Hubay észreveszi, hogy egy sereg borbélyüzlet a „schildjén” az ő nemes profilja kiderül a tisztességes fodrász ipart... Címtáblamegrendeléseket kaptam borbélyoktól, oda rajzoltam Hubay nemes profilját... Csak később tudta meg Hu-

bay, hogy ezek az én büneim. Azt az „évet is díjjal abszolváltam.

En azonban nem akartam cégtáblafestő lenni. Keservesen összekuporgatott pénzből kimentem Münchenbe. Mikor hazajöttem, Kelety Gusztáv, az Akadémia igazgatója velem festette le egész családját... Ez volt az első nyilvános szereplésem a Műcsarnokban! Most már speizemet műteremmé neveztem ki... Lassan-lassan aztán behódolt az egész budapesti haute finance. Igaz, hogy egy portrétért nem kaptam többet 25—40 forintnál.

Nagy nehézségek és küzdelmek után ekkor Párisba mentem. Megérkeztem és másnap már az akadémia voltam. Az év végén pedig 300 piktorközül én nyertem el az arany medalliont... Együtt dolgoztam Párisban Torma Jánossal, Hegedüssel, Tull Odönnel és Nyilassyval. Mind a háromszáz egy modellt festettünk. Ezután meghívtak Benczur Gyulától, hogy foglaljak el mellette egy mester-atekiert.

Ebben a műteremben az a kép volt az első kompozícióm, amely ott van a szegedi kulturpaltában. Ezután az állam kiküldött Olaszországba. Velencében a Petrő San Pauló templomban kopizáltam éppen egy Tizián-t, amikor egy gyönyörű ornátusú fiatal pap állt mellém. Kérdőre vont, hogy miért festem éppen olyan nagyra a kópiát, mint az eredeti. Sarta velencei patriarka volt. A vállamat vonogattam és azt mondtam, hagyjon dolgozni... A patriarka egy év múlva Pius pápa lett...

Amikor hazajöttem, éppen akkor vonultak Hollóssyék Nagyváradra. Torma, Réti... Másnap már utánuk mentem és eljegyeztem magam a plain airrel. Benczur után tanulni kezdtem Hollóssy Simontól. És most hálával gondolok a plain air mesterére. Ezután Brüsszel, London, Páris, Róma következett. Egy csomó portrét, egy csomó díj...

Három évig román megszállott területen tartózkodtam. Goga Octavián bemutatott Nagyváradon a román királynőnek. A királynő meghívott